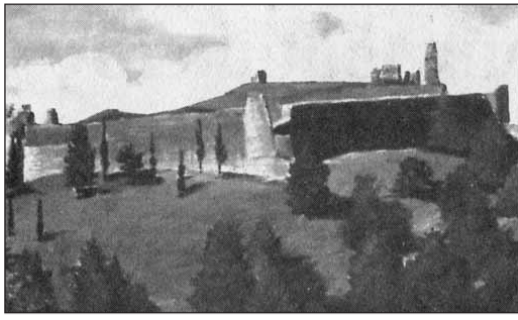

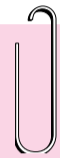
Η ωραία Βολισσός σας περιμένει
και αυτό το καλοκαίρι!

ΟΜΗΡΙΔΕΣ

ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΟΛΙΣΣΙΑΝΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «ΑΓΙΑ ΜΑΡΚΕΛΛΑ»

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΚΕΡΑΜΕΩΝ 35 ΑΘΗΝΑ 104 36 τηλ. 210-5244375 • ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' • ΦΥΛΛΟ 7 • Α' ΕΞΑΜΗΝΟ 2010 • ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

από
τη δική μας
θέση...

Αγαπητά μέλη του Συλλόγου μας,

Είναι ιδιαίτερη η χαρά μου να σας καλωσορίζω με αυτό το φύλλο της εφημερίδας μας, όχι μόνο γιατί είναι το πρώτο του νέου Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά γιατί είναι και το πρώτο που θα προσφέρεται σε εσάς εκτός από την έντυπη μορφή του και ηλεκτρονικά.

Περιηγηθείτε στην ιστοσελίδα μας

www.volissos.gr/Omirides.htm και διαβάστε την ηλεκτρονική του έκδοση!

Ο Σύλλογος μας απέκτησε το νέο του Διοικητικό Συμβούλιο. Νέοι άνθρωποι, με νέες ιδέες, με θέληση για προσφορά, με θέληση για μια μετάβαση. Μετάβαση από το παλαιό και σοφό, στο νέο και δημιουργικό. Εξέλιξη θα μπορούσε κανείς να πει. Μια από τα ίδια, θα μπορούσε να προσθέσει κάποιος άλλος. Θεωρώ πως η ιδέα της εξέλιξης, του διαφορετικού και του δημιουργικού μας εκφράζει καλύτερα!

Μια ομάδα νέων ανθρώπων καλούν όλα τα μέλη να δραστηριοποιηθούν, να δώσουν το βάθος που έλειπε στο Σύλλογο, να πάρουν θέση και να πουν «Είμαι μέλος μιας οικογένειας, μιας παράδοσης και μιας αγάπης. Της Βολισσού!»

Φέτος, παίρνοντας τη σοφία και εμπειρία των παλαιότερων, θέλου-

με να δώσουμε μια νέα προοπτική για το Σύλλογο. Δεν μένουμε μόνο σε χορούς, εκδηλώσεις και εκδρομές. Διότι αν μέναμε σε αυτές, τότε στους μεν χορούς θα βλέπαμε, κυρίως, φίλους Βολισσιανών, ενώ στις εκδρομές μερικές καλές παρέες που αναζητούν ένα λόγο να τους «ταξιδέψουν».

Όχι ότι δεν είναι καλά αυτά, μη με παρεξηγήσετε, υπέροχα είναι. Απλά όταν για παράδειγμα βλέπεις σε χορό του Συλλόγου το 70% να είναι... «ξένοι» και σε εκδρομή να μην μαζεύονται ούτε 30 άτομα, τότε ή δε κάνεις κάτι καλά εσύ και ο κόσμος επιθυμεί άλλα από εσένα ή απλά ο κόσμος αδιαφορεί. Και στα δύο υπάρχει ο «πυρήνας της αλήθειας», απλά εμείς, πλέον, καλούμαστε να αποδείξουμε ότι πρώτον δεν είμαστε ελέφαντες και δεύτερον ότι «υπάρχει ζωή» σ' αυτόν το Σύλλογο... **και είστε εσείς...** φτάνει να το αποδεχθείτε.

Φέτος, λοιπόν, και για τα επόμενα δύο χρόνια, λέμε να δώσουμε περισσότερο βαρύτητα σε τρεις βασικές κατηγορίες:

1. Στην οργάνωση του Συλλόγου.
2. Στη θέσπιση ενεργειών που να πάρουν τη μορφή του θεσμού.
3. Στην ουσία της ύπαρξης μας στη φροντίδα του χωριού μας.

Συνέχεια στη σελ. 3

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ & ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ

Η Γενική Συνέλευση του Συλλόγου μας πραγματοποιήθηκε για μια ακόμη χρονιά στο Ξενοδοχείο «METROPOLITAN» των Αθηνών και συνδυάστηκε με τη κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας.

Κατά τη συζήτηση των θεμάτων της Γενικής Συνέλευσης, της οποίας Πρόεδρος εξελέγη ο κ. **Μιχάλης Οικονόμου**, ιδιαίτερα σταθήκαμε στην αλλαγή του Καταστατικού του Συλλόγου μας. Προτάθηκαν τα άρθρα εκείνα που το Διοικητικό Συμβούλιο πρότεινε προς τροποποίηση. Ουσιαστική αλλαγή αφορά στον αριθμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και στο χρόνο θητείας αυτού.

Από τη Γενική Συνέλευση. Το προηγούμενο Δ.Σ. και στο βήμα η απελθούσα πρόεδρος κ. Νίτσα Φερούση

Έτσι λοιπόν προτάθηκε και ψηφίστηκε η μείωση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από 11 σε 7 καθώς και η επιμήκυνση της θητείας από διετή σε τριετή. Η ισχύς του κωδικοποιημένου - τροποποιημένου Καταστατικού θα αρχίσει αφού ολοκληρωθούν οι απαραίτητες νομικές ενέργειες.

Ένα ακόμη σημείο που πρέπει να τονιστεί από τη συζήτηση της Γενικής Συνέλευσης ήταν η παρουσίαση πολεοδομικών θεμάτων για τους οικισμούς της Βολισσού, σύμφωνα με το νέο ρυμοτομικό σχέδιο αυτών των περιοχών. Η εισήγηση έγινε από τον μηχανικό κ. **Βαγγέλη Φαφαλιό**.

Σ' αυτή τη Γενική Συνέλευση πραγματοποιήθηκαν παράλληλα και οι αρχαιρεσίες για το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου. Οι υποψηφιότητες ανέρχονταν σε έντεκα, όσα και τα μέλη του Συμβουλίου.

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο που σχηματίστηκε μετά τη συγκρότησή του σε σώμα έχει την παρακάτω δομή:

Πρόεδρος: ΝΙΚΟΣ ΖΑΡΤΑΛΟΥΔΗΣ

Αντιπρόεδρος: ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΜΠΕΛΕΓΡΗΣ

Γραμματέας: ΜΑΡΙΑ ΦΑΦΑΛΙΟΥ

Ειδική Γραμματέας: ΑΡΤΕΜΙΣ ΝΙΑΡΧΟΥ

Ταμίας: ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΑΠΙΡΗΣ

Μέλη: ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΓΓΕΛΕΤΟΣ, ΣΟΦΙΑ ΖΑΡΤΑΛΟΥΔΗ,

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΙΡΤΖΗ, ΜΑΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ-ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, ΝΙΚΟΣ ΤΣΟΥΡΟΥΓΙΑΝΝΗΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ.

Κοινωνική Ζωή

Βάπτιση

– Στις 9 Μαΐου 2010 βάπτισαν το υπέροχο κοριτσάκι τους η **Χρύσα Μουτάφη** και ο **Φάνης Φίλης** στην εκκλησία στη Ριζάρειο Σχολή στο Χαλάνδρι. Ακολούθησε δεξίωση.

Ευχόμαστε να ζήσει με υγεία, αγάπη και επιτυχίες.

Γάμος

– Στις 22 Μαΐου 2010 τελούν τους γάμους τους στον Ιερό Ναό Εισοδίων της Θεοτόκου στο Γουδί, η **Νόρα Μάντικα** και ο αγαπημένος της Αλέξανδρος. Ακολουθεί δεξίωση.

Τις καλύτερες ευχές μας για βίο ανθόσπαρτο. Η ώρα η καλή.

Θάνατος

– Έφυγε από κοντά μας ο **Γιάννης Χαλκιάς**. Γεννημένος στη Βολισσό και αυτοδημιούργητος στην Αθήνα από μικρός.

Ωρα του καλή. Θα βρίσκεται πάντα στη μνήμη μας.

Επανόρθωση

Η στήλη μας ζητεί –και από τη θέση αυτή– συγγνώμη από την σύζυγο και τα παιδιά του εκλιπόντος **Άρη Τζίμα** για το λάθος να αναγράψει εσφαλμένο το όνομα του αιμνήστου Άρη.

Ασφαλώς δεν υπήρχε καμία πρόθεση και πρόκειται για καθαρά προσωπικό και ανθρώπινο λάθος εκ παραδρομής της γράφουσας.

Πώς εξάλλου να υπάρχει κακή πρόθεση για έναν άνθρωπο ο οποίος πρώτος έδωσε το παράδειγμα και άνοιξε το δρόμο για την ενίσχυση της Λήμνου; Ήταν ο άνθρωπος που επέλεξε το μέρος αυτό για να φτιάξει από τους πρώτους τη θερινή κατοικία του ίδιου και της οικογένειάς του. Κι ας μην ξεχνάμε ότι ο ίδιος δεν ήταν Βολισσιανός στην καταγωγή.

• **Ελλιπής παράθεση των κοινωνικών γεγονότων, δεν οφείλεται σε πρόθεση του Συλλόγου αλλά σε έλλειψη ενημέρωσης. Παρακαλούμε να ενημερώνεται τα μέλη του Συλλόγου ώστε να αποφευχθούν παραλήψεις.**

Χιώτικες συνταγές

Πολλές φορές μας ζητήθηκαν να παρουσιάσουμε συνταγές που φτιάχνονται στο νησί μας. Το μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου μας κ. **Θεοδώρα Μπακιριτζή**, διάβασε, εφάρμοσε και μας έστειλε δύο συνταγές, η μια μαγειρικής και η δεύτερη ζαχαροπλαστικής, οι οποίες πράγματι παραπέμπουν κατευθείαν στη Χιώτικη παραδοσιακή κουζίνα. Συνταγές, οι οποίες εδραιώθηκαν στη Χίο και σήμερα γαργαλούν ευχάριστα τους ουρανίσκους όλης της Ελλάδας.

Κρέας με κυδώνια

Υλικά: 1 κιλό κρέας (κατά προτίμηση μοσχαρίσιο)
1.300 γραμ. κυδώνια
100 γραμ. βούτυρο
200 γραμ. ζάχαρη
Αλάτι - πιπέρι

Εκτέλεση: Κόβουμε το κρέας κομμάτια και τα κυδώνια σε φέτες. Καβουρδίζουμε το κρέας με το βούτυρο και προσθέτουμε τα υπόλοιπα υλικά. Σκεπάζουμε όλα τα υλικά με νερό και τα βράζουμε στη κατσαρόλα μέχρι να πήξει η σάλτσα.

Ο χρόνος ψησίματος εξαρτάται από το κρέας αλλά και από τα κυδώνια, τα οποία συνήθως αργούν να μαλακώσουν εκτός εάν είναι αρκετά αφράτα. Το φαγητό αυτό έχει γλυκιά γεύση.

Κολοκυθόπιτα (γλυκιά)

Υλικά: 2 κιλά κολοκύθα κίτρινη
1/2 κιλό ζάχαρη
1 κουταλάκι του γλυκού κανέλα
1 κουταλάκι του γλυκού γαρύφαλλο
100 γραμ. ρύζι
1 κιλό αλεύρι
1 αυγό
λίγο λάδι

Εκτέλεση: Με τα 3/4 από τη σακούλα αλεύρι φτιάχνουμε φύλλο προσθέτοντας λίγο λάδι, αυγό και όσο νερό χρειαστεί για να γίνει ζυμάρι μέτρια σφιχτό. Ανοίγουμε με τον πλάστη δύο φύλλα.

Τρίβουμε τη κολοκύθα στο χοντρό τρίφτη, ανακατεύουμε με τη ζάχαρη, το γαρύφαλλο, τη κανέλα και το ρύζι.

Αλείφουμε ένα ταψί με λίγο λάδι και τοποθετούμε το ένα φύλλο. Ρίχνουμε τη γεμίσση και σκεπάζουμε με το δεύτερο φύλλο. Αλείφουμε με λάδι και ψήνουμε για μία ώρα περίπου σε μέτριο θερμοκρασία.

Καλή επιτυχία

ΟΜΗΡΙΑΔΕΣ

Εξαμηνιαία έκδοση
του Συλλόγου Βολισσιανών
Αττικής «Αγία Μαρκέλλα»
Κεραμέων 35 Αθήνα 104 36
τηλ. 210-5244375
www.volissos.gr

Εκδότης - Υπεύθυνος
σύμφωνα με το νόμο
ΝΙΚΟΣ ΖΑΡΤΑΛΟΥΔΗΣ
πρόεδρος του Συλλόγου

Υπεύθυνη Σύνταξης
ΤΖΕΝΗ ΠΛΑΚΙΤΣΗ

Συντακτική Επιτροπή
ΤΖΕΝΗ ΠΛΑΚΙΤΣΗ
ΝΙΚΟΣ ΖΑΡΤΑΛΟΥΔΗΣ

Επιμέλεια έκδοσης
ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΙΑΝΟΣ
τηλ. 210-5240739

Παραγωγή έκδοσης
ΜΕΜΦΙΣ ΑΕ
τηλ. 210-5240728 Fax: 5224556
e-mail: memfisae@otenet.gr

★ ★
Την ευθύνη των δημοσιευμένων
κειμένων φέρουν οι αρθρογράφοι

Συνέχεια από τη σελ. 1

Οργάνωση Συλλόγου

- Απόκτηση ΑΦΜ, ώστε να λειτουργούμε νόμιμα ως Σύλλογος και να μπορούμε να δεχόμαστε χορηγίες και δωρεές.

- Τροποποίηση του Καταστατικού έπειτα και από την εντολή που λάβαμε από το Σώμα της Γενικής Συνέλευσης φέτος τον Ιανουάριο.

- Σε συνέχεια της δουλειάς που έγινε από το προηγούμενο Συμβούλιο, χρήση του γραφείου στη Κεραμείων για εκδηλώσεις και ομιλίες.

- Καλύτερη και αμεσότερη επικοινωνία με τα μέλη, μέσω SMS και email (Μπείτε στο www.volissos.gr/epikoiononia.htm και δώστε μας το email και το κινητό σας!)

- Τη δυνατότητα κάλυψης των υλικών αναγκών του Συλλόγου, όπως: Φωτοτυπικό, Projector, Ψυγείο κτλ μέσω των «φίλων» του Συλλόγου. Αν και πλέον θα θέλαμε να μην «ενοχλήσουμε» τους συνήθεις υποππους.

«Η ημέρα της Βολισσού»

Σε συνεργασία που θα κάνουμε με τον Σύλλογο Βολισσιανών «Ο Όμηρος» και τους τοπικούς φορείς θέλουμε να θεσπίσουμε την **11η Αυγούστου ως την «Ημέρα της Βολισσού»**, η οποία θα περιλαμβάνει παράλληλες εκδηλώσεις στο χωριό και θα κορυφώνεται το βράδυ της 11ης Αυγούστου με τη χοροεσπερίδα των Συλλόγων.

Μείνετε... «συντονισμένοι» στο www.volissos.gr για περισσότερες πληροφορίες!

από
τη δική μας
θέση...

Έργα στο χωριό

Υπάρχουν πολλές προτάσεις και ανάγκες στο χωριό, που σίγουρα και ο Δήμος θα ήθελε τη μικρή μας βοήθεια. Είμαστε λοιπόν σε συνεννόηση με άλλους Συλλόγους και Οργανώσεις ώστε να δούμε πού και σε ποιο βαθμό μπορούμε και εμείς να συνδράμουμε, είτε χρηματικά ή ως ομάδα πίεσης.

Βέβαια για το τελευταίο δε μπορούμε να είμαστε και ιδιαίτερα αποτελεσματικοί. Βολισσιανοί υπάρχουν πολλοί, αλλά είναι ανενεργοί.

Για να είμαι ειλικρινής ενώ γνωρίζω τελικά πόσοι θα λάβουν την εφημερίδα μας δε ξέρω πόσοι από αυτούς θα τη διαβάσουν και τέλος πόσοι θα νοιαστούν για αυτά που γράφουμε. Πόσο μάλλον να επικοινωνήσουν μαζί μας!

Ξέρω πάντως, πως 11 άνθρωποι αποφάσισαν να διαθέσουν τον πολύτιμο ελεύθερο χρόνο τους και να δηλώσουν παρόντες και παρούσες, ώστε η Βολισσός να ζει και να αναπνέει και εκτός του χωριού.

Δώστε με τον τρόπο σας ο καθένας λόγο να συνεχίσουμε και δε θα σας απογοητεύσουμε. Δώστε μας χαρά με τη δική σας συμμετοχή και εμείς θα σας την ανταποδώσουμε με έργα και δουλειά.

Εύχομαι να έχετε ένα υπέροχο καλοκαίρι και εμείς από τη πλευρά μας να καταφέρουμε να σας φέρουμε πιο κοντά στο Σύλλογο και στις αξίες που πρεσβεύει.

Με «Βολισσιανή» εκτίμηση και αγάπη.

ΝΙΚΟΣ ΖΑΡΤΑΛΟΥΔΗΣ
Πρόεδρος Δ.Σ.

Ο ετήσιος χορός στην «Παλιά Μαρκίζα»

- Η χοροεσπερίδα που συνήθως οργανώνεται από το Σύλλογό μας κάθε χρόνο, φέτος πραγματοποιήθηκε στο κέντρο «**Η Παλιά Μαρκίζα**». Επιλέχθηκε το κέντρο αυτό με τα ρεμπέτικα ακούσματα και το λαϊκό πρόγραμμα. Η λαϊκή φωνή που ηγήθηκε του προγράμματος ήταν της **Γιούλη Τσίρου**. Τα γνωστά ακούσματα συνεπήραν τα μέλη και τους φίλους μας, οι οποίοι διασκέδασαν χορεύοντας και τραγουδώντας.

Στιγμιότυπα από την «Παλιά Μαρκίζα»

Η βραδιά στο «Kitchen Bar»

- Στις **16 Απριλίου 2010**, συγκεντρωθήκαμε στο Χαλάνδρι στο «**Kitchen Bar**», ένα μπαρ με νεανικό ύφος και διάθεση για χορό, κουβέντα και ποτό.

Η προσέλευση των μελών μας ήταν αθρόα. Κατά τη πορεία της νύχτας το κέφι εκτοξεύτηκε υποκινούμενο από τον **Δημήτρη Μπελέγρη**, διατελέσαντα στο παρελθόν αντιπρόεδρο του Δ.Σ. του Συλλόγου μας, ο οποίος έπαιξε το ρόλο του D.J. της βραδιάς.

Από την ωραία συνάντησή μας στο «Kitchen Bar». Μεγάλη η συμμετοχή και το κέφι

Γιατί Συμβαίνει

ΓΙΑΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ ΧΡΩΜΑ Ο ΧΑΜΑΙΛΕΩΝ

► Ο χαμαιλέοντας δεν είναι τίποτα άλλο από μια σαύρα. Έχει περίπου 90 είδη. Τα περισσότερα απαντώνται στην Αφρική και στην Μαδαγασκάρη και στην Ισπανία. Στην Ελλάδα συναντάμε χαμαιλέοντες στην Κρήτη, στην Χίο και στην Σάμο. Τρέφεται με έντομα τα οποία αφού τα εντοπίσει εξαπολύει με τρομερή ταχύτητα τη μακριά σκληροειδή γλώσσα του πάνω στην άκρη της οποίας κολλάνε χάρη στην βλέννα με την οποία είναι επικρισμένη.

Το πιο παράξενο όμως στην συμπεριφορά του χαμαιλέοντα είναι, ότι έχει την δυνατότητα να αλλάζει το χρώμα του ανάλογα με την εντολή που δίνει ο εγκέφαλος του και το νευρικό του σύστημα. Το κανονικό του χρώμα είναι το πράσινο, ώστε να έχει την δυνατότητα να καμουφλάρεται ανάμεσα στα φυλλάδια και να παραδοκεί την τροφή του.

Η επιδερμίδα του είναι διαφανής και κάτω από αυτήν είναι γεμάτος από χρωμοφόρα κύτταρα με τέσσερις χρωστικές ουσίες. Την καφέ-μαύρη μελανίνη, το κίτρινο λιπόχρωμα, την κόκκινη χρωστική και την άχρωμη γουανίνη. Αυτή η τελευταία έχει την ιδιαιτερότητα με την διάθλαση να δίνει πολλές αποχρώσεις κυρίως του μπλε.

Ο συνδυασμός των παραπάνω, μας δίνει τα διαφορετικά χρωματικά αποτελέσματα. Οι παράγοντες που ευθύνονται για την αλλαγή των χρωμάτων είναι εξωγενείς, όπως θερμοκρασία, φως, υγρασία και ενδογενείς όπως φόβος, ερωτική διάθεση κ.λπ. Π.χ. όταν ένας χαμαιλέοντας γίνεται σκούρος το πιθανότερο είναι να κρυώνει! Γίνεται σκούρος ώστε να απορροφά περισσότερη θερμότητα.

ΔΕΛΦΙΝΙΑ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

► Τα δελφίνια είναι θηλαστικά που ζούνε σε θάλασσες και ποτάμια. Όλα τα είδη δελ-

φινιών έχουν μυτερό ρύγχος εκτός από αυτό που ονομάζεται σταχτοδέλφινο. Το σώμα τους είναι υδροδυναμικό και μπορεί να φτάσει ακόμη και τα 3 μέτρα. Τρέφεται με σουπιές, χταπόδια, καλαμάρια και άλλα μικρά ψάρια.

Υπάρχουν αναφορές γι' αυτά στην μυθολογία και αναφορές έχουμε ακόμη και σε

αρχαία συγγράμματα, όπως αυτά του Ηρόδοτου, του Αριστοτέλη και του Αισώπου. Πολλοί μύθοι υπάρχουν γύρω από τα δελφίνια και την φιλική σχέση που έχουν με τους ανθρώπους.

Τα συναντάμε σε αρχαία έργα τέχνης ακόμη και σε οικιακά είδη, που αποδεικνύει την αγάπη που ανέκαθεν έτρεφαν οι άνθρωποι γι' αυτά τα θηλαστικά κήτη. Για τον χριστιανισμό αποτέλεσαν σύμβολα της αποδημίας των ψυχών σε συσχετισμό με την ιδέα της αιώνιας σωτηρίας.

Είναι ιδιαίτερα ευκίνητο και ταχύ, γεγονός για το οποίο ευθύνεται το λείο δέρμα του και η ουρά του, που εκτοξεύει κυριολεκτικά το δελφίνι.

Εντυπωσιακός είναι ο όγκος του εγκεφάλου του, ο οποίος μπορεί να φτάσει και το ένα κιλό! Αυτό τα τοποθετεί στα έξυπνα ζώα όπως οι πίθηκοι και οι ελέφαντες, τα οποία μπορούν να συνεργαστούν με τον άνθρωπο. Μπορεί να μην έχουν καλή όραση και καθόλου όσφρηση, αλλά η ακοή τους είναι οξυτάτη. Ακούνε ακόμη και την ηχώ και μπορούν να αντιληφθούν σε πλήρες σκοτάδι τι κινείται και σε μεγάλη απόσταση. Αντιλαμβάνονται ακόμη και το μέγεθος του ψαριού!

Είναι περίεργα, φιλικά και συμπαθούν τον άνθρωπο. Δεν χρησιμοποιούνται μόνο για παραστάσεις σε δελφινάρια, αλλά βοηθούν τον άνθρωπο ακόμη και σε υποβρύχιες εργασίες.

Η ταχύτητα που αναπτύσσουν και η ικανότητά τους να κολυμπούν σε μεγάλα βάθη, σε συνδυασμό με την οξεία νοημοσύνη τους, έδωσε την δυνατότητα στον άνθρωπο να τα χρησιμοποιήσει σε αναζήτηση χαμένων δυτών, σε μεταφορά διαφόρων υλικών σε μεγάλα βάθη.

Ο αμερικάνικος στρατός τα χρησιμοποιεί ως δύτες για να ανακαλύπτει υποβρύχιους εκχθρούς. Όταν είναι εκπαιδευμένα πράγμα-

τι προσφέρουν υπηρεσίες και λατρεύουν τα παιδιά. Οι ρέγκες είναι ένα «έδεσμα» το οποίο ευχαρίστως δέχονται να λάβουν από ανθρώπινο χέρι.

Είναι ικανά όχι μόνο να επιστρέφουν στο ίδιο σημείο για να ξαναβρούν το άτομο που τα τάισε, αλλά με την σειρά τους να τους προσφέρουν κι αυτά ψάρια, τα οποία θα δυσανεστηθούν αρκετά αν δεν γίνει δεκτή η προσφορά τους!

Ορισμένοι μαυριτανοί ψαράδες αφού ρίξουν τα δίχτυα τους, χτυπούν με ράβδους το νερό.

Τα δελφίνια ακούνε το σύνθημα και καταδιώκουν τα ψάρια προς τα δίχτυα. Τρώνε βέβαια πολλά από αυτά, αλλά τελικά όλοι μένουν ικανοποιημένοι.

ΠΟΝΟΚΕΦΑΛΟΣ

► Είναι ένα σύμπτωμα που μπορεί να εμφανιστεί σε κάθε είδους ασθένεια, αλλά να αποτελέσει και από μόνο του ασθένεια.

Τα αίτια μπορεί να είναι οργανικά ή ψυχικής αιτιολογίας. Να είναι έντονος ή ήπιος.

Στα παιδιά συνήθως ο πονοκέφαλος είναι από πυρετό, βλάβες των δοντιών, της γλώσσας, του φάρυγγος ή των αυτιών.

Συχνά ο πονοκέφαλος είναι παροδικός και ύστερα από ορισμένο διάστημα εξαφανίζεται αυτόματα.

Η διάρκεια και η ένταση θα κρίνουν και την αντιμετώπιση και την περαιτέρω διερεύνηση.

Αν υπάρχει ήδη πρόβλημα υγείας απαιτείται άμεση επίσκεψη σε ειδικό.

Απαιτείται πάντα σωματική και ψυχική ανάπαυση.

ΜΟΛΩΠΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΧΤΥΠΗΜΑ

► Με τον τραυματισμό συμβαίνει ρήξη των αγγείων (τριχοειδών), με αποτέλεσμα την έξοδο του αίματος και τη στάση στο συγκεκριμένο σημείο αίματος και ορού από την καταστροφή των κυττάρων.

Περιμένουμε να διαλυθεί (απορροφηθεί) ή τοποθετούμε αλουμινόνερο ή μολυβδόνερο.

Τιμή στους Χιώτες Πανεπιστημικούς από την ΟΧΣΑ

• Στις 14 Μαρτίου 2010, η ΟΧΣΑ τίμησε δύο Χιώτες των γραμμάτων και της εκπαίδευσης. Με τη συνεργασία και την αρωγή της ναυτιλιακής εταιρείας ANEK η εκδήλωση έλαβε χώρα στα σαλόνια του πλοίου «Έλυρος», το οποίο και αποτελεί την κορωνίδα του στόλου των κρητικών ναυτιλιακών γραμμών.

Το νησί της Χίου για μια ακόμη φορά μπορεί να είναι υπερήφανο για το ανθρώπινο δυναμικό που διαθέτει, το οποίο και διαπρέπει σε ποικίλους τομείς. Από τον πανεπιστημιακό χώρο ξεχωρίζουν οι κ.κ. **Σταύρος Κουμπιάς** και **Γεώργιος Κρεατσάς**.

Ο Πρόεδρος της ΟΧΣΑ κ. **Αργύρης Κοκκινάκης** παρουσίασε τον κ. **Σταύρο Κουμπιά**, ο οποίος είναι καθηγητής του τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών και κατέκτησε το αξίωμα - θέση του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Πά-

τρας, καθώς και τον κ. **Γεώργιο Κρεατσά**, ο οποίος είναι αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών και διευθυντής της Β' Μαιευτικής και Γυναικολογικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών στο Αρεταίειο Νοσοκομείο και ο οποίος έχει δώσει σημαντικό δείγμα δουλειάς αναφορικά με τις σχέσεις των δύο φίλων σε νεαρή ηλικία.

Βασικός ομιλητής της εκδήλωσης ήταν ο Ακαδημαϊκός Δρ. οικονομολόγος **Παν. Βαράζ**.

Στο καλλιτεχνικό κομμάτι της εκδήλωσης θαυμάσαμε την 13χρονη **Λεμονιά Βουλγαράκη** από τα Μεστά, η οποία εντυπωσίασε με το σαντούρι της. Οι δε σύλλογοι των Πυργουσών, των Χίων Ελευσίνας και των Μεστούσων, παρουσίασαν τα χορευτικά τους συγκροτήματα.

Το λουλούδι που (ξανα)βρέθηκε στη Χίο

Υπάρχουν όμως και είδη φυτών που απειλούνται με εξαφάνιση και άλλα που έχουν κιόλας εξαφανιστεί. Οι κύριες αιτίες της εξαφάνισής τους ή της επικίνδυνης μείωσης του αριθμού τους είναι: α) οι πληθυσμοί τους είναι ή ήταν πολύ μικροί και φυτρώνουν ή φύτρωναν σε πολύ περιορισμένη έκταση, β) δεν έχουν μεγάλες ικανότητες προσαρμογής ή απαιτούν ειδικές συνθήκες κλίματος και εδάφους για να ευδοκιμήσουν, γ) φαίνεται να παρουσιάζουν μειωμένη ικανότητα γονιμοποίησης και πολλαπλασιασμού.

Υπάρχουν κατηγορίες φυτών που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη χώρα μας. Πρόκειται για είδη που δεν κινδυνεύουν αλλά είναι ενδημικά της Βαλκανικής, ή για είδη ενδημικά της Ελλάδας, με μεγάλη όμως εξάπλωση.

Η Διεθνής Ένωση Προστασίας της Φύσης (IUCN) έχει θεσπίσει ορισμένες κατηγορίες, όσον αφορά το βαθμό απειλής για τα διάφορα είδη του φυτικού βασιλείου. Οι κατηγορίες αυτές είναι: α. εξαφανισθέν (Extinct), β. είδος σε άμεσο κίνδυνο (Critically endangered), γ. κινδυνεύον (Endangered), δ. τρωτό (Vulnerable), ε. σπάνιο (Rare), στ. είδος σε αμφίβολη κατάσταση λόγω έλλειψης στοιχείων (Data deficient), ζ. είδος εξαφανισμένο από τη φύση, σωζόμενο σε κάποιους

Σύμφωνα με τους ασχολούμενους με τη γεωπονική και την καταγραφή των φυτών που φυτρώνουν στη χώρα μας, η Ελλάδα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί βοτανικός παράδεισος. Έχουν καταγραφεί περίπου 5.700 είδη φυτών. Τα περισσότερα από αυτά είναι κοινά και δεν κινδυνεύουν με εξαφάνιση όπως για παράδειγμα, η κοινή παπαρούνα και η κίτρινη μαργαρίτα.

βοτανικούς κήπους (Extinct in the wild).

Στην Ελλάδα έχουν εξαφανιστεί μόνο πέντε είδη φυτών, τα οποία δεν έχουν παρατηρηθεί εδώ και τουλάχιστον πενήντα χρόνια.

Τα τρωτά είδη ανέρχονται σε περίπου 400. Όμως από αυτά ίσως μερικά να έπρεπε να μουν στην κατηγορία κινδυνεύοντα.

Περισσότερα από 700 είδη και υποείδη θα έπρεπε να χαρακτηρισθούν σπάνια. Πρόκειται για τοπικά ενδημικά (τα οποία δεν απαντώνται αλλού) ενός μόνο βουνού, ή νησιού, ή για είδη με περιορισμένη εξάπλωση, ή τέλος για

φυτά από άλλες χώρες που στην Ελλάδα εμφανίζονται σε μία ή περισσότερες τοποθεσίες.

Τα φυτά που βρίσκονται σε άμεσο κίνδυνο είναι σαράντα επτά.

Πολλοί είναι οι μελετητές της ελληνικής χλωρίδας και είναι προς τιμή της Ελλάδας ότι πολλοί είναι ειδικοί από το εξωτερικό.

Ο δανός καθηγητής **Arne Strid**, βρέθηκε να μελετά την χλωρίδα των ελληνικών νησιών ήδη από τη δεκαετία του 1960. Έχει ξαναανακαλύψει φυτά τα οποία θεωρούνταν εξαφανισμένα από χρόνια.

Η τελευταία του έρευνα αφορά στο προαναφερθέν φυτό με το όνομα **Μπονγκάρντια, το χρυσόγωνο** (*Bongardia chrysogonum*). Θεωρείται ότι είχε εξαφανιστεί από το έτος 1795. Ο καθηγητής θεωρεί ότι τα νησιά του Αιγαίου επιτρέπουν την εξαγωγή χρήσιμων πληροφοριών και συμπερασμάτων σχετικά με την εξελικτική πορεία των φυτών. Σύμφωνα με τον καθηγητή η χρυσή περίοδος της ελληνικής βοτανικής ήταν κατά το χρονικό διάστημα 1840-1860.

Τα είδη εκείνα που ζουν σε ορεινά σημεία στα οποία η ανθρώπινη παρέμβαση είναι ελάχιστη

δεν κινδυνεύουν. Αντίθετα τα είδη εκείνα τα οποία αναπτύσσονται κοντά σε παραθαλάσσια μέρη ή κοντά σε αγροτικούς τόπους, απειλούνται από τον άνθρωπο.

Ανάμεσα στα φυτά που έχουν εξαφανιστεί περιλαμβάνεται και το προαναφερθέν **Μπονγκάρντια, το χρυσόγωνο**. Θεωρείται εξαφανισμένο τουλάχιστον 200 χρόνια.

Αρχικά είχε εντοπιστεί μόνο σε δύο τοποθεσίες της Πελοποννήσου τη δεκαετία του 1990, αλλά δεν εντοπίστηκε ξανά σε μεταγενέστερη αναζήτηση και από τότε θεωρείται ότι έχει εξαφανιστεί πλήρως. Όμως εντοπίστηκε κοντά στα μαστιχοχώρα της Χίου.

Η εξήγηση που δόθηκε για τη διάσωσή του σχετίζεται με το σκίνο. Το *bongardia* είναι κονδυλόριζο και οι ρίζες του φτάνουν βαθιά στο έδαφος, ενώ από την άλλη η ανάπτυξη του σκίνου δεν απαιτεί βαθιές αρώσεις και έτσι το ευαίσθητο φυτό βρήκε καταφύγιο στα μαστιχοχώρα. Ο καθηγητής μάλιστα πρότεινε κάτι αρκετά πρωτοποριακό: «Η επιβίωση αυτού του φυτού θα μπορούσε να ανατεθεί στα χέρια των μαστιχοπαραγωγών με το να υιοθετήσουν αυτό ως έμβλημα τους!»

Με λίγα λόγια, μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι το ένα στα δύο ελληνικά φυτά είναι λίγο-πολύ σπάνιο και έχει κάποια ιδιαίτερη αξία. Ο αριθμός των φυτικών ειδών μόνο στη περιοχή της Κρήτης ξεπερνά σε αριθμό αυτόν της Αγγλίας. Η Ελλάδα θεωρείται και είναι ένας βοτανικός παράδεισος.

Οι Φυσικές Επιστήμες ως τρόπος ανατροφής του σύγχρονου πολίτη για την ειρήνη και την αειφορία

Στο σύντομο κείμενο που ακολουθεί, υποστηρίζουμε το επιχειρήμα ότι η εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες θα πρέπει να αποτελεί τρόπο ανατροφής του μικρού παιδιού ώστε να διαμορφωθεί ο σύγχρονος πολίτης που θα συμβάλει στην ειρήνη και στην αειφορία του πλανήτη. Καταγράφονται οι βασικές αρχές της φύσης των Φυσικών Επιστημών, στη συνέχεια επαναπροσδιορίζονται οι Φυσικές Επιστήμες μέσα από μια πολυπολιτισμική προοπτική. Διαχωρίζεται η «γηγενής» επιστήμη από τη «δυτική» επιστήμη και προτείνεται μια νέα διδακτική των Φυσικών Επιστημών προς την κατεύθυνση των στόχων της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την ειρήνη και την αειφορία.

Οι βασικές αρχές της φύσης των Φυσικών Επιστημών

Ένας ορισμός των Φυσικών Επιστημών είναι ότι αυτές αποτελούν ένα λογικό και εμπειρικό τρόπο για να περιγράψουμε ή να εξηγήσουμε τη φύση. Σε αντιδιαστολή, **Τεχνολογία** είναι η σχεδίαση και ανάπτυξη αντικειμένων και διαδικασιών με βάση τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές ανάγκες. Η λέξη «φυσικές επιστήμες» ή αλλιώς «επιστήμη» επιλέχθηκε σκόπιμα το 1831 όταν μερικοί φιλόσοφοι ίδρυσαν το «Βρετανικό Οργανισμό για την Ανάπτυξη της Επιστήμης» και έτσι έκαναν επάγγελμα τη φυσική φιλοσοφία σ' ένα νέο κοινωνικό ινστιτούτο, όπου, μεταξύ άλλων, αποκάλεσαν τη φυσική φιλοσοφία ως «επιστήμη» για πολλούς πολιτικούς λόγους.

Αν θέλουμε να προσδιορίσουμε τις βασικές αρχές για τη «φύση της επιστήμης» μπορούμε να αναφερθούμε στις εργασίες του McComas, (2005) και να τις καταγράψουμε όπως παρακάτω:

- 1) Η επιστήμη απαιτεί και στηρίζεται σε εμπειρικά δεδομένα.
- 2) Η παραγωγή γνώσης στην επιστήμη γίνεται υπό την επίδραση πολλών παραγόντων, τρόπων σκέψης, λογικών κανόνων και εργαλείων.
- 3) Η επιστημονική γνώση έχει διάρκεια αλλά υπόκειται σε κριτική και διαρκή έλεγχο και υπό αυτή την έννοια είναι προσωρινή.
- 4) Οι νόμοι και οι θεωρίες σχετίζονται μεν αλλά είναι διακριτά είδη επιστημονικής γνώσης.
- 5) Η επιστήμη έχει δημιουργικά χαρακτηριστικά.

- 6) Η επιστήμη έχει υποκειμενικά στοιχεία.
- 7) Υπάρχουν ιστορικές, πολιτισμικές και κοινωνικές επιρροές στην πρακτική και στην κατεύθυνση προς την οποία εξελίσσεται η επιστήμη.

8) Η Επιστήμη και η Τεχνολογία αλληλεπιδρούν αλλά δεν είναι το ίδιο πράγμα.

9) Η επιστήμη και οι μέθοδοί της δεν μπορούν να απαντήσουν σε όλα τα ερωτήματα.

«Γηγενής» και «δυτική» επιστήμη

Στις μέρες μας έρευνες που έχουν γίνει σε χώρες του «δυτικού» κόσμου και αυτόχθονων κατοίκων της Αυστραλίας και άλλων χωρών οδήγησαν τους επιστήμονες στον προσδιορισμό δύο τύπων επιστήμης, τη «δυτική» και τη «γηγενή» (indigenousscience) (Aikenhead, 2001). Η «Δυτική» επιστήμη —τεχνολογία συνδέεται σθεναρά με την Ευρω-αμερικάνικη κουλτούρα, αν και η «Δυτική» επιστήμη— τεχνολογία είναι πραγματικά μια μοναδική υποκουλτούρα από μόνη της. Η «γηγενής επιστήμη» αναφέρεται γενικά σε συστήματα γνώσεως της φύσης, που αναπτύχθηκαν από την πολιτιστική κουλτούρα των αυτοχθόνων κατοίκων μιας περιοχής ή μιας χώρας.

Η «γηγενής επιστήμη» εμπειρείται αλλά δε θα πρέπει να συγχέεται με τη «γηγενή γνώση», έναν όρο που συνήθως αναφέρεται στη γνώση που παίρνουμε από τους αυτόχθονες κατοίκους μιας περιοχής. Η «γηγενής επιστήμη» είναι έτσι δομημένη έτσι ώστε η εγκυρό-

τητα της να εξαρτάται από την περιοχή που μαθαίνεται και χρησιμοποιείται.

Συμπερασματικά, η «γηγενής επιστήμη» είναι πολυποίκλη. Το θεμέλιο της «γηγενούς επιστήμης» αποτελείται από κοσμικές απόψεις δραματικά διαφορετικές από τις κοσμικές απόψεις που εμπεριέχονται στη «Δυτική» επιστήμη-τεχνολογία. Όπως κατέδειξε ο Ogawa (1998) η «γηγενής επιστήμη» είναι γνώση για το σήμερα και όχι παλιά παραδοσιακή γνώση. Είναι σαν ένα σώμα από κοινά και ενωμένα κομμάτια γνώσης και κοσμολογίας από πολλά και διαφορετικά είδη κουλτούρας και πολιτισμών.

Οι θέσεις του Aikenhead (2006) ότι ο συνδυασμός των δύο τύπων επιστήμης μπορεί να έχει θετικές επιπτώσεις στις σύγχρονες κοινωνίες προς την ειρήνη και την αειφορία είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες.

Επεξηγηματικά, όταν μη «Δυτικές» κουλτούρες επηρεάζουν την κουλτούρα της «Δυτικής» επιστήμης-τεχνολογίας, θα προκαλέσουν επιθυμητή πρόοδο στο εμπόριο, στη βιομηχανία, στους τομείς υγείας, εφόσον υποστηρίζουν μια πολυδιάστατη μορφή της επιστήμης-τεχνολογίας. Ειδικότερα, οι επιστήμονες και μηχανικοί μπορούν να αυξήσουν τις γνώσεις τους στη λύση προβλημάτων μαθαίνοντας για τη γνώση της φύσης μέσα από μία άλλη κουλτούρα.

Επιπροσθέτως θα μπορούν να αξιολογήσουν την οντολογία, επιστημολογία και αξιολογία της δικής τους

«Δυτικής» επιστήμης όταν τη συγκρίνουν με τη γηγενή επιστήμη από έναν άλλο πολιτισμό.

Όπως επισήμανε ο Aikenhead (ό.π.), σήμερα η σχολική επιστήμη παγκοσμίως χρησιμοποιεί αποκλειστικά ένα από τα συστήματα γνώσης που συζητήσαμε πιο πάνω και αυτό είναι η «Δυτική» επιστήμη-τεχνολογία.

Η γηγενής επιστήμη και τεχνολογία έχουν απορριφθεί ή ο ρόλος τους είναι πολύ μικρός στα σχολικά προγράμματα. Συνήθως η σχολική επιστήμη, προσπαθεί ώστε οι μαθητές να εντρυφήσουν στο «Δυτικό» τρόπο σκέψης εναρμονισμένη με την κανονιστική γνώση, τις τεχνικές και τις αξίες.

Προσδοκάται από τους μαθητές να αφήσουν παράμερα το γηγενή τρόπο γνώσης, όπως επίσης και τις εναλλακτικές ιδέες γνώσης και σαν ενέργειες και σαν σκέψη.

Ο Καναδός Aikenhead καταλήγει σε μια κοινή διαπίστωση και των Ευρωπαίων ερευνητών της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών, ότι όταν η

των **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΠΛΑΚΙΤΣΗ, Επίκουρης Καθηγήτριας Πανπιστημίου Ιωαννίνων και ΝΙΚΟΥ ΚΟΛΙΟΥ, Δάσκαλου, Διευθυντή 1ου Δημ. Σχολείου Ανατολής Ιωαννίνων**

σχολική επιστήμη δεν στηρίζει την πολιτιστική ταυτότητα των μαθητών, δημιουργούνται πολλά προβλήματα, όπως ότι πολλοί μαθητές δεν ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν σε τέτοια μαθήματα ή προγράμματα.

Συχνά παρατηρούμε όλοι μας, ότι οι περισσότεροι μαθητές αισθάνονται απρόσδεκτοι στη σχολική επιστήμη και αυτό γίνεται παρά την ενισχυτική διδασκαλία που συχνά τους παρέχεται. Το πολιτιστικό κενό ανάμεσα στις ενδογενείς επιστημονικές πολιτιστικές ταυτότητες και στη «Δυτική» επιστημονική τεχνολογία είναι πολύ έντονο για μαθητές που η πολιτιστική τους κουλτούρα διαφέρει από αυτήν της αίθουσας διδασκαλίας των φυσικών επιστημών.

Στο κλείσιμο της κεντρικής ομιλίας του ο Aikehead (2006) υποστήριξε ότι είναι απαραίτητο η «Δυτική» επιστήμη να ενσωματώνεται σιγά-σιγά στην πολιτιστική παραδοσιακή κουλτούρα των μαθητών. Γι' αυτό τα αναλυτικά προγράμματα πρέπει να αλλάξουν από «Δυτικής» επιστήμης-τεχνολογίας και από την ιδεολογία της επιστημολογίας σε πολυσύνθετα προγράμματα.

Κατά τον ίδιο μόνο έτσι θα οδηγηθούμε σε μια εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες και στην Τεχνολογία μέσα από πολλαπλές πολιτισμικές προοπτικές. Ένα σχολικό πρόγραμμα που χαρακτηρίζεται από διαφορετικές πολιτισμικές προοπτικές αποσκοπεί να κάνει τους μαθητές ικανούς για μια υπεύθυνη και συμμετοχική πορεία ζωής. Έτσι θα μπορούν να αναδεικνύονται λαμπροί επιστήμονες οι οποίοι δεν θα είναι εγκλωβισμένοι στον Ευρωκεντρικό μονο-πολιτισμό, αλλά θα εργάζονται για μια παγκόσμια επιστήμη και τεχνολογία για όλους. Αυτή η κατεύθυνση στην Εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες μπορεί να συντελέσει στη βιώσιμη ανάπτυξη του πλανήτη, στη δύναμη, στην ειρήνη, στην ηθική και στη διεθνή κατανόηση.

Συμπερασματικά λοιπόν οδηγούμαστε στην υπεράσπιση μιας πολυποικίλης επιστημονικής προσέγγισης στην σχολική επιστήμη και κατ' αναλογία στη διδακτική έρευνα και πράξη. Μια πολυδιάστατη σχολική εκπαίδευση στις φυσικές επιστήμες, με την ανάλυση και της παράπλευρης μάθησης κατά την ώρα της διδασκαλίας και μια συστημική μελέτη της μαθησιακής δραστηριότητας μπορούν να δημιουργήσουν μια «νέα» εκπαιδευτική και επιστημονική κοινότητα με διαφορετική κουλτούρα. Η νέα αναδυόμενη κουλτούρα στην εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες μπορεί να συμπορευτεί με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και τους στόχους της Τυφλίδας.

Κατά την άποψή μας, η εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες είναι το όχημα, είναι ο τρόπος ανατροφής του μικρού παιδιού που θα διαμορφώσει το σύγχρονο πολίτη που θα ενεργεί για την ειρήνη και την αειφόρο ανάπτυξη του πλανήτη.

Ένα ενθύμιο βολισσιανό άσμα

Ο φιλόλογος καθηγητής Στυλιανός Βίος (1880-1944)

Του Ν. Γ. ΤΣΙΚΗ

είναι πολύ γνωστός και πολλής ευγνωμοσύνης άξιος για την πλούσια προσφορά του στη Χιακή λαογραφία. Καθένας άλλος δεν έχει συλλέξει τόσο λαογραφικό υλικό, όσο ο Στυλιανός Βίος, ο οποίος μέσα σε αντίξοες επικοινωνιακές συνθήκες της προπολεμικής εποχής, της πριν από το 1940, επισκεπτόταν τα χωριά όλου του νησιού και αναζητούσε και εύρισκε κατάλληλους και διατιθέμενους απλούς ανθρώπους, για να του αφηγηθούν και να καταγράψει τις αφηγήσεις των.

Περί του βίου και του έργου του θα ήταν αρκετό να πληροφορηθεί κάθε ενδιαφερόμενος όσα ο ακαταπρόνοητος καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. **Στεφ. Φασουλάκης** αναφέρει στη σύντομη και πυκνή Εισαγωγή στην έκδοση του Φιλοτεχνικού Ομίλου Χίου και του Ομήρειου Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Χίου «Στυλιανός Γ. Βίος ΧΙΑΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ, επιλογή 1997».

Στην έκδοση αυτή επιλέχθηκε και συμπεριλαμβάνεται το παρακάτω «εύθυμον άσμα»:

Αποκρίατικο εκ Βολισσού

Δύο καλές μου συννυφάδες ακαμάτραμ με λαλούσαν¹⁸, μα εγώ καματερή μου...

Ώστε² νάμπη νάβγη ο χρόνος έκλωσα μασούριν³ έργο.

Πάω στον ανυφαντάρη⁴. - Ω καλέ μου, ανυφαντή μου, φάνε μου το το παννί μου, σύρε μου το τριάντα πήχες. Και παράσκαλεν⁵ η λιάρδα⁶ κ' έσυρέν το τριανταπέντε. Κ' έφανα τ' άντρός μου ζώνην και βρακίν και βρακοζώνην.

Κ' έλειπεν η σέλλα⁷ όλλη και τα δυο πλευρά κ' η μέση και τα βρακομπάτζακά του⁸ ήταν ως τα γόνατά του.

Σύρε, άντρα μου, στον γάμο και καλά σ' έχω ντυμένο και καλά τηποδεμένο⁹

Κ' έσυρεν να πα στον γάμον κ' έμπλεξε στην καβαλλίνα¹⁰

κ' έσπασεν τα δυο ρινά του¹¹ και τα κατωστάγονά του¹². Κ' έσυρεν να πα στο σπίτι. - Βρε γυναίκα κ' είνταν τούτα, και παραμακρυά 'ν, τα ρούχα.

Κ' έδωκά του μια κλωτσιά και τον ρίχτω στην γωνιά.

1938

1. Εύθυμον άσμα αδόμειον κατά τάς "Απόκρεω εις τον "διπλόν" (όπως λέγεται εις Βολισσόν ο σμικτός ή δετός χορός). 1β. Μέ ωνόμάζαν. 2. Έως ότου. 3. Ένα καλαμάκι, περί το όποιον τυλίγουν νήμα 4. Εκ τούτου φαίνεται, ότι παλαιότερον, πλήν των υφαντριών, υπήρχον και υφανταί. 5. Εγλύστρησε. Εκ του εξέφυγεν ένα σκαλί. 6. Υάρδα, μέτρον μήκους. 7. Το όπισθεν της βράκας. 8. Τα σκέλη της βράκας. 9. Περιποιημένον (έκ τοϋ επιτηδευμένον). 10. Κόπρος ημιόνων, όνων και ίππων. 11. Οι ρώθωνες. 12. Κάτω σταγών.

Ο επιλογέας, ο Στεφ. Φασουλάκης, ετήρησε ορθά και πιστά την καθιερωμένη δεοντολογία και εδημοσίευσε και το παραπάνω και όλα τα άλλα κείμενα, όπως ακριβώς υπήρχαν στην πηγή, στην αρχική έκδοση.

Νομίζω ή μάλλον είμαι βέβαιος ότι δεν παραβαίνει καμιά δεοντολογία η εκ μέρους μου διατύπωση κάποιων σχολίων κάποιων παρατηρήσεων οι οποίες όπως γνωρίζουν οι ειδικοί, δεν έχουν ούτε ίχνος υποτίμησης του σχολιαζόμενου έργου.

Η πρώτη και κυριότατη: νομίζω ότι η ορθή «οπτική» παρουσίαση του ποιήματος είναι η εξής:

Δύο καλές μου συννυφάδες

ακαμάτραμ με λαλούσαν,

μα εγώ καματερή 'μουν

Ώστε νάμπη νάβγη ο χρόνος

έκλωσα μασούριν έργο.

Πάω στον ανυφαντάρη

- Ω καλέ μου, ανυφαντή μου,

ύφανέ μου το πανί μου,

σύρε μου το τριάντα πήχες.

Και παράσκαλεν η λιάρδα

κ' έσυρέν το τριανταπέντε.

Κ' έφανα τ' άντρός μου ζζώνην

και βρακίν και βρακοζζώνην.

Κ' έλειπεν η σέλλα όλη

και τα δυο πλευρά κ' η μέση

και τα βρακομπάτζακά του

ήταν ως τα γόνατά του.

Σύρε, άντρα μου, στον γάμο

και καλά σ' έχω ντυμένο

και καλά τηποδεμένο

Κ' έσυρεν να πα στον γάμον

κ' έμπλεξε στην καβαλλίνα

κ' έσπασεν τα δυο ρινά του

και τα κατωστάγονά του.

Κ' έσυρε να πα στο σπίτι.

- Βρε γυναίκα κ' είνταν τούτα,

και παραμακρυά 'ν, τα ρούχα.

Κ' έδωκά του μια κλωτσιά

και τον ρίχτω στην γωνιά.

ΣΧΕΔΙΟ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

Σύμφωνα με το σχέδιο «Καλλικράτης» ο αριθμός των Δήμων θα μειωθεί στους 333 ή 343 σε όλη τη χώρα, ενώ κάθε νησί θα αποτελεί ξεχωριστό δήμο. Οι 57 Νομαρχίες καταργούνται και αντικαθίστανται από 13 αιρετές Περιφέρειες. Τα νομικά πρόσωπα των δήμων και οι δημοτικές επιχειρήσεις, μειώνονται στις 2.000 από 6.000 που είναι σήμερα.

Έτσι, στο Νομό Χίου συνιστάται ο **Δήμος Χίου με έδρα τη Χίο** αποτελούμενος από τους δήμους (α) Αγίου Μηνά, (β) Αμανής, (γ) Ιωνίας, (δ) Καμποχώρων, (ε) Καρδαμύλων, (στ) Μαστιχοχωρίων, (ζ) Ομηρούπολης και (η) Χίου, οι οποίοι καταργούνται. Στους δήμους **Οινουσσών** και **Ψαρών** δεν επέρχεται καμία μεταβολή. Η Χίος σύμφωνα με τον «Καλλικράτη» εντάσσεται στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

Συγκεκριμένα:

Οι περιφέρειες είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν το δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Η **περιφέρεια Βορείου Αιγαίου** περιλαμβάνει τους Νομούς Λέσβου, Σάμου και Χίου. Έδρα της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι η Μυτιλήνη. Συγκροτούνται και τα περιφερειακά διαμερίσματα. Το **περιφερειακό διαμέρισμα Χίου έχει έδρα τη Χίο και περιλαμβάνει τους δήμους Χίου, Ψαρών και Οινουσσών.**

Με τον «Καλλικράτη» συνιστώνται, επίσης, ως ενιαίες αποκεντρωμένες μονάδες διοίκησης του κράτους 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Η Χίος θα ανήκει μαζί με όλη την περιφέρεια Βορείου Αιγαίου στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου.

Με Λίγα Λόγια

Παρεμβάσεις στη Βοηισσό για το υδρευτικό

• Με σειρά παρεμβάσεων στα υδρευτικά δίκτυα αξιοποίηση πηγών και γεωτρήσεων στοχεύει ο Δήμος Αμανής να δώσει λύσεις στο υδρευτικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οικισμοί του.

Νερό από τη Μ. Μουνδών στη Βοηισσό

• Ο Δήμος Αμανής έχοντας καταστρώσει ένα συνολικό σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση του υδρευτικού προβλήματος και προσπαθώντας να εκμεταλλευτεί τις υπάρχουσες πηγές στράφηκε στην αξιοποίηση του νερού της πηγής στη Μονή Μουνδών με την αντικατάσταση ολοκληρωμένου τμήματος μεταφοράς του νερού στη Βοηισσό.

Συγκεκριμένα, με το έργο αυτό προβλέπεται η αντικατάσταση ολοκληρωμένου τμήματος του δικτύου μεταφοράς από την πηγή «Μονής Μουνδών» μέχρι τη δεξαμενή στη θέση «Αγ. Παρασκευή» του Τοπικού Διαμερίσματος Βοηισσού.

Για την αξιοποίηση της γεώτρησης της οποίας η ανόρυξη έγινε το 2008 δίπλα στο δρόμο παράκαμψης της Βοηισσού και προς Νέα Ποταμιά θα επεκταθεί το νέο δίκτυο μέχρι τη γεώτρηση για τη μελλοντική σύνδεση και αξιοποίηση της. Επίσης, στο ίδιο πλαίσιο προβλέπεται και η καλλιέργεια της πηγής της «Μονής Μουνδών» με την ανόρυξη τάφρου απέναντι της πηγής και την κατασκευή υδρομαστευτικής στοάς. Το έργο είναι προϋπολογισμού 50.000,00 ευρώ και χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Αιγαίου.

Αντλιοστάσιο στη Βοηισσό

• Τα αποτελέσματα της καλής συνεργασίας και της δουλειάς που έγινε για την επίλυση του υδρευτικού προβλήματος με το ΣΥΔΗΝΟΧ έρχεται να αδράξει αυτή την περίοδο ο Δήμος Αμανής.

Στο Τοπικό Διαμέρισμα Βοηισσού θα κατασκευαστεί οικίσκος αντλιοστασίου για ηλεκτρομηχανολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις στη θέση της γεώτρησης, της οποίας η ανόρυξη έγινε από τον ΣΥ.ΔΗ.ΝΟ. Χίου. Θα γίνει επίσης προμήθεια και εγκατάσταση υποβρύχιου αντλιοστασίου και σύνδεση της εν λόγω γεώτρησης με την υφιστάμενη. Επίσης, θα κατασκευαστεί εσωτερικό δίκτυο για το διαχωρισμό του υφιστάμενου δικτύου σε χαμηλής και υψηλής ζώνης.

👉 Το παραπάνω άρθρο είναι μέρος δημοσίευσης από το δο ενημερωτικό έντυπο του Δήμου Αμανής. Μπείτε στο www.amani.gr για να μάθετε και άλλα νέα της Βοηισσού και του Δήμου Αμανής.

Οινοποιείο στη Βοηισσό

Το μέλος του συλλόγου μας κ. Δημήτρης Μπακιρτζής, μας έδωσε τις πρώτες πληροφορίες για το νέο οινοποιείο στη Βοηισσό, το οποίο μόλις πριν από μερικούς μήνες έδωσε τα πρώτα δείγματα των εργασιών του. Βρίσκεται στα πρώτα ακόμη βήματα και σίγουρα έχει το μέλλον μπροστά.

Ο συγχωριανός μας Δημήτρης Κεφάλας ξεκινώντας με την πεποίθηση ότι το χόμα της πατρίδας μας είναι ευλογημένο προσπάθησε να επιλέξει τις κατάλληλες τοποθεσίες για να δημιουργήσει αμπελώνες καλλιεργώντας παραδοσιακές ποικιλίες κλιμάτων.

Πρόσφατα έθεσε σε λειτουργία μια νέα και σύγχρονη οινοποιητική μονάδα, οι εγκαταστάσεις της οποίας βρίσκονται στην αρχή του περιφερειακού δρόμου Βοηισσού - Ποταμιάς και είναι ανοιχτές για όλους τους επισκέπτες.

Η μονάδα αυτή κυκλοφορεί τα προϊόντα της με την ετικέτα «Κτήμα Κεφάλα» και τα κρασιά που διαθέτει είναι ξηρός λευκός, ερυθρός, ημίγλυκο κόκκινο και γλυκό κόκκινο.

Τα σταφύλια προέρχονται από τους αμπελώνες που βρίσκονται στις πλαγιές της Αμανής (Αριούσιος περιοχή) και για την παραγωγή του ερυθρού οίνου καλλιεργείται η παραδοσιακή ποικιλία Μανδηλαριά, καθώς επίσης και οι ποικιλίες Φωκιανό και Αγναντίτης. Για την παραγωγή των λευκών καλλιεργείται η παραδοσιακή ποικιλία Τσιλίμικο, καθώς επίσης και οι ποικιλίες Ασύρτικο και Αθήρη.

Για όσους τα έχουν δοκιμάσει οι ίδιοι θεωρούν ότι επάξια μπορούν να σταθούν δίπλα στις «επώνυμες» ετικέτες.

Εμείς ευχόμαστε κάθε δύναμη στο συγχωριανό μας να συνεχίσει την προσπάθειά του αυτή, έτσι ώστε όλοι εμείς να υπερηφανευόμαστε όχι μόνον για το παρελθόν του τόπου μας αλλά και για το παρόν και το μέλλον του.

Η εφημερίδα μας επιφυλάσσεται να συλλέξει κι άλλα στοιχεία και περισσότερες λεπτομέρειες γι' αυτό το εγχείρημα και να τα παρουσιάσει σε επόμενη έκδοση.